

«Тасдиқ карда шудааст»
бо фармоиши Раиси Кумитаи
андози назди Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз «26» январи соли 2013
№ 2-Ф

ТАРТИБИ

пешниҳоди ҳисоботи андоз дар шакли электронӣ

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Тартиби мазкур дар асоси муқаррароти моддаи 51 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия гардида, тартиби аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод намудани ҳисоботҳои (эълomiaҳо) андоз ва ҳисобнома-фактураҳоро дар шакли электронӣ тавассути хатҳои алоқаи телекоммуникатсионӣ муайян намуда:

а) бақайдгирӣ ва пайвастшавии истифодабарандаро ба «Системаи иттилоотии автоматикунонидашудаи пешниҳод ва қабули ҳисоботҳои (эълomiaҳо) андоз ва ҳисобнома - фактураҳо, ки аз ҷониби андозсупоранда тавассути хатҳои алоқа ба таври электронӣ дохил мегардад» муқаррар менамояд;

б) дохилшавии пешниҳоди иттилоот, ки тибқи шакл, намуна ва стандартҳои тасдиқ намудаи Кумитаи андоз таҳия мегарданд, тавассути хатҳои кушоди алоқа таъмин менамояд;

в) таъмини ҳифзи криптографӣ пешниҳоди ҳисоботҳои (эълomiaҳо) андозро дар шакли электронӣ ба танзим мебарорад.

2. Системаи мазкур аз ҷониби Маркази тасдиқкунандаи сертификатсияи калидҳои кушоди имзои электронии рақамии (минбаъд - ИЭР) назди Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дорои ҳуқуқи доду гирифтӣ маълумотҳои кушод ва махфии байни мақомоти андоз ва истифодабарандагон мебошад, дар доираи татбиқи хизматрасонии воситаҳои ҳифзи криптографӣ ва махфияти маълумотҳо, инчунин санҷиши сертификатҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ таҳия гардидааст.

3. Барои ҳифзи бехатарии маълумотҳо воситаҳои **имзои электронии рақамӣ** истифода бурда мешавад, ки тибқи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои иҷозатнома буда,

имконият дорад, ки соҳибони сертификати имзои рақамӣ ва дурустии маълумотҳое, ки дар шакли электронӣ пешниҳод карда мешаванд муайян намояд.

4. Ҳисоботи андози дар шакли электронӣ тартибдодашуда бояд бо имзои электронии андозсупоранда (агенти андоз) тасдиқ карда шавад.

5. Ҳуҷҷатҳои электроние, ки аз тарафи истифодабарандагон бо ИЭР тасдиқ карда шудаанд, нусхаи асли ба ҳисоб рафта ҳукми қонунӣ дорад ва дар маҳзани ҳуҷҷатҳои дорой моҳияти ҳуқуқӣ нигоҳ дошта мешаванд ва ба сифати исбот дар судҳо инчунин ҳангоми баррасии баҳсҳо бо тартиби пеш аз судӣ истифода бурда мешаванд.

2. ТАРТИБИ ПЕШНИҲОДИ ЭЪЛОМИЯИ АНДОЗ ДАР ШАКЛИ ЭЛЕКТРОНӢ

6. Ҳисоботи андоз - ҳуҷҷатҳое мебошанд, ки ба онҳо ариза, ҳисобҳо ва эълomiaҳо оид ба низомҳои андозбандии ҳар як намуди андоз ё оид ба даромадҳои пардохтшуда, инчунин замимаҳо ба ҳисобҳо ва эълomiaҳои андозҳо, ки тибқи тартиби муқарраршуда тартиб дода шудаанд, дохил мешаванд. (м. 50 Кодекси андози ҶТ)

7. Тартиби пешниҳоди ҳисоботҳои (эълomia) андоз дар шакли электронӣ, принципҳои умумии ташкили табодули маълумотҳоро доир ба пешниҳоди эълomiaҳо аз тарафи андозсупорандагон дар шакли электронӣ бо хатҳои телекоммуникатсионии алоқа муайян менамояд.

8. Иштироккунандагони табодули маълумотҳо дар рафти пешниҳоди ҳисобнома-фактура дар шакли электронӣ, андозсупорандагон ва намояндаи мақомоти андоз, ки доду гирифти эълomiaҳои андозро дар шакли электронӣ тариқи хатҳои алоқа анҷом медиҳанд, ба ҳисоб мераванд.

9. Муносибатҳо байни иштироккунандагони табодули маълумот дар рафти пешниҳоди эълomiaҳои андоз дар шакли электронӣ мутобиқи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёри-ҳуқуқӣ, инчунин қоидаҳои дохилӣ «Дар бораи имзои электронии рақамӣ», ки аз тарафи Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул шудааст ва тартиби мазкур, ба танзим дароварда мешаванд.

10. Шакли пешниҳоди эълomiaҳо дар шакли электронӣ аз тарафи Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шуда ба мақомоти ҳудудии андоз ирсол мегардад ва ҳамзамон дар сомонии расмии Кумитаи андоз ҷойгир карда мешавад.

3.ҚОИДАҲОИ ТАШКИЛИ ҲУЧЧАТИ ЭЛЕКТРОНӢ ВА МУОМИЛОТ ДАР ҲОЛАТИ АЗ ТАРАФИ АНДОЗСУПОРАНДАГОН ПЕШНИҲОД ГАРДИДАНИ ЭЪЛОМИЯҲОИ АНДОЗ ВА ҲИСОБНОМА-ФАКТУРАҲО ДАР ШАКЛИ ЭЛЕКТРОНӢ БА ВОСИТАИ ХАТҲОИ ТЕЛЕКОМУНИКАТСИОНИИ АЛОҚА

11. Қоидаҳои мазкур пайдарпайии гардиши ҳуҷҷати электрониро бо истифодаи ИЭР ҳангоми пешниҳоди эълomiaҳои андоз ва ҳисобнома-фактураҳо дар шакли электронӣ ба воситаи хатҳои телекоммуникатсионии алоқа, номгӯи вазифаҳо ва давраи иҷроиши онҳоро аз тарафи иштироккунандагон, ки барои татбиқи тартиби мазкур масъуланд муайян намуда, дорoi талаботҳои зерин мебошад:

-ба тавсияҳои муваққатии иҷрои вазифаҳо;

-ба маҳсули барномавие, ки аз тарафи иштироккунандагони табодули ҳуҷҷатҳои электронӣ дар ҳиссаи модули барномавӣ, ки назорати пешниҳод намудаи ҳуҷҷатҳои электронии андозсупорандагон тибқи муқаррароти қонунгузории амалкунанда оид ба андозҳо ва пардохтҳо;

-ба ҳамкориҳо ҳангоми ҳолатҳои ғайримуқаррарӣ.

12. Мақомоти андоз, ҳангоми қабули эълomia ва ҳисобнома-фактура дар шакли электронӣ аз андозсупоранда сана ва вақти қабули онро қайд намуда ба андозсупорандаи пешниҳод намудаи он хабар ирсол менамояд.

-хабар ба андозсупоранда дар ҳолате ирсол карда мешавад, ки ҳуҷҷати пешниҳод шуда ба ҳама талаботҳо ва қоидаҳо ҷавобгу бошад;

-хабар оиди ҷой доштани хатогӣ ирсол карда мешавад дар ҳолате, ки ҳангоми интиқоли маълумотҳо ҳуҷҷат нодуруст тартиб дода шудааст.

13. Ҳангоми аз ҷониби андозсупоранда қабул гардидани хабар оид ба нодуруст будани ҳуҷҷат, эълomiaи андоз пешниҳод нагардида ҳисобида мешавад ва андозсупоранда онро ислоҳ намуда такроран эълomiaи андозро тибқи тартиб ва шакли муқаррар гардида пешниҳод менамояд.

14 Ҳангоме, ки дар муддати як шабонаруз аз давраи пешниҳоди ҳисоботҳо андозсупоранда ягон хабарҳои дар поён зикр гардида қабул накард:

- хабар оиди дуруст ирсол намудан;

- хабар оиди хатогӣ.

Андозсупоранда вазифадор аст мақомоти андозро аз ин ҳолат огоҳ намуда, пешниҳоди ҳисоботҳоро такрор намояд.

15. Намудҳои эълومیи андоз ва ҳисобнома-фактураҳо дар шакли электронӣ тибқи тартиби муқарраргардидаи қонунгузорӣ ва тартиби мазкур қабулгариди ҳисобида намешавад ҳангоме, ки андозсупоранда оид ба хатогиҳои ҷой дошта хабардор гардида бошад, ки эълومیяҳо ва ҳисобнома – фактураи пешниҳод гардида хато буда аз назорати дохилшавӣ нагузаштаанд.

16. Эълومیи андоз ва ҳисобнома-фактураҳо ба мақомоти андоз пешниҳодгардида дар ҳолате ҳисобида мешаванд, ки агар андозсупоранда тасдиқи электронии онро қабул намояд.

17. Барои пешниҳоди эълومیяҳо ва ҳисобнома-фактураҳо дар шакли электронӣ байни Кумитаи андоз назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва андозсупоранда ҷиҳати «Табодули маълумотҳо дар ситемаи ҳисоботсупории андозсупорандагон тариқи электронӣ», тибқи талаботи Кодекси граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон Шартнома ба имзо расонида мешавад. Шартнома рафти ҳамкориҳои дуҷонибаи тарафҳо, ҳуқуқ ва вазифаҳо, ҳудуди ҷавобгарӣ, тартиби гузаронидани чораҳои профилактикӣ, ҷавобгари тарафҳо, тартиби ҳалли зиддият, гуногунфаҳмӣ ва муҳлати иҷрои онро муқаррар менамояд.

18. Пешниҳоди эълومیяҳои андоз ва ҳисобнома-фактураҳо дар шакли электронӣ бо ташаббуси андозсупоранда ва бо мавҷуд будани имкониятҳои техникӣ мақомоти андоз, қабул ва коркарди минбаъдаи он мутобиқи тартиб ва стандартҳои тасдиқ намудаи Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

19. Ҳангоми пешниҳоди эълومیяҳои андоз ва ҳисобнома-фактураҳо дар шакли электронӣ пешниҳоди эълومیяҳо дар ҳомили қоғазӣ талаб карда намешавад. Андозсупоранда эълومیи андозро дар ҳомили қоғазӣ танҳо бо дархост ва талаби мақомоти андоз ва дигар мақомоти назорати пешниҳод менамояд.

20. Ҳангоми пешниҳоди эълومیи андоз ва ҳисобнома-фактура дар шакли электронӣ, тибқи талаботи тартиби мазкур, мақомоти андоз ва андозсупоранда нигоҳдории ҳуҷҷатҳои пешниҳодгардидаро дар шакли электронӣ дар муҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин менамоанд.

21. Пешниҳоди эълومیяҳо ва ҳисобнома фактураҳо дар шакли электронӣ танҳо дар ҳолати мавҷуд будани сертификат оид ба истифодабарии калидҳои ИЭР, ки дорои имконияти муайян намудани соҳиби сертификати ИЭР мебошад, инчунин маълумотҳои ба мақомоти андоз дар шакли электронӣ нодуруст пешниҳод гардидаро муайян менамояд, амалӣ карда мешавад.

22. Ҳуқуқи имзо намудани ҳуҷҷатҳое, ки дар коркарди электронии ҳуҷҷатҳо иштирок мекунанд, бо имзои электронии рақамӣ танҳо ба

шахсони мансабдори андозсупоранда (намоянда) дода мешавад, ки ваколати онҳо аз ҷониби Маркази сертификатонии калидҳои кушодаи ИЭР муқаррар (тасдиқ карда) шудаанд. Дар ҳолати пешниҳод намудани эълومیяи андоз дар шакли электронӣ ҳуҷҷати электронӣ бояд аз ҷониби роҳбар ва ё дигар шахси ба ин салоҳиятдор бо имзои электронии рақамӣ тасдиқ карда шавад.

23. Бо мақсади ҳифзи маълумотҳои дар эълومیяи андоз дар ҳардида, ки бо хатҳои алоқа ирсол карда мешаванд воситаҳои криптографии ҳифзи маълумот истифода бурда мешавад.

4.ИНТИҚОЛИ ЭЪЛОМИЯИ АНДОЗ ВА ҲИСОБНОМА-ФАКТУРАҲО ДАР ШАКЛИ ЭЛЕКТРОНӢ ТАРИҚИ ХАТҲОИ ТЕЛЕКОМУНИКАТСИОНИИ АЛОҚА ВА ВОСИТАҲОИ БАРНОМАВИИ ТАРАФИ АНДОЗСУПОРАНДА

24. Ҳангоми пешниҳоди эълومیяи андоз ва ҳисобнома-фактураҳо дар шакли электронӣ амалҳои зерин пай дар пай иҷро карда мешавад:

- эълومیяи андоз ва ҳисобнома-фактураҳо дар шакли электронӣ тибқи намунаи тасдиқкардашуда ва тартиби таҳияи он ташкил карда шуда дар маҳзани маълумотҳои шабака нигоҳ дошта мешавад;

- баъди анҷом додани муайянкунии дурустии имзои электронии рақамии истифодашуда (ИЭР) ба андозсупоранда ба Web – хизматрасонии Кумитаи андоз «Утоқи шахсии андозсупоранда» барои таҳия ва сабткунии эълومیя ва ҳисобнома – фактураҳо дар шакли электронӣ иҷозат дода мешавад;

- баъди бомуваффақият коркард гардидани маълумотҳои эълومیяи андози ба мақомоти андоз пешниҳод гардида дар он қайди «ирсолгардида» гузошта мешавад;

- доир ба ҳар як намуди андоз инчунин доир ба шаклҳои эълومیяи ААИ ҳисобот бурда шуда он дар асоси эълومیяҳо ва замимаҳои пешниҳод гардида, таҳия карда мешавад;

- имконият фароҳам оварда шудааст, ки ҳама намуди эълومیяҳо ва ҳама шакли замимаҳои эълومیяи ААИ дар намунаҳои тасдиқ намудаи Кумитаи андоз ба ҷоп расонида шавад.

5.ҚАБУЛИ ЭЪЛОМИЯИ АНДОЗ ВА ҲИСОБНОМА-ФАКТУРА ДАР ШАКЛИ ЭЛЕКТРОНӢ БО ХАТИ АЛОҚАИ ТЕЛЕКОМУНИКАТСИОНИИ ТАЪМИНИ БАРНОМАВИИ МАҚОМОТИ АНДОЗ

25. Барномаи мазкур бо мақсади пешниҳоди эълومیяҳои андоз ва ҳисобнома-фактура дар шакли электронӣ таҳия гардидааст. Барои истифодабарии барнома розиги ва имконияту мавҷудияти воситаҳои техникий тарафҳо инчунин барои қабул ва коркарди минбаъдаи

эълomiaҳои андоз ва ҳисобнома-фактураҳо дар шакли электронӣ тибқи тартиб ва намунаҳои тасдиқ гардида муҳим мебошад. (м. 186 Кодекси андози ҚТ)

26. Истифодабарии пешниҳоди эълomiaҳои андоз ва ҳисобнома-фактураҳо дар шакли электронӣ имконият фароҳам меоварад, ки тартиби санчишҳои фаъолияти андозсупорандагон то як дараҷа сода гардонида, ба самаранокии маъмурикунонии андозҳо таъсири мусбат мерасонад. Бартарии комилро андозсупорандагон низ ба даст меоваранд, чунки татбиқи пешниҳоди эълomia ва ҳисобнома-фактура дар шакли электронӣ, имконияти кам намудани хароҷотҳои вобаста пешниҳоди эълomiaҳоро ба мақомоти андоз, нигоҳдори ва дастрас кардани ҳисоботҳои заруриро дар бойгонӣ фароҳам меоварад.

27. Барномаи компютери Системи иттилоотии андоз «Пешниҳоди ҳисоботи андоз ва ҳисобнома-фактура дар шакли электронӣ» барои шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ, соҳибкорони инфиродӣ, ки ҳисоб ва пардохти андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмиро анҷом медиҳанд, пешбинӣ гардидааст. Система вазифаҳои зеринро бояд анҷом диҳад:

а) шаклдиҳии системаи универсалии қайдкунандаҳои андозҳо барои истифодабарандагони гуногун (шахсони ҳуқуқӣ, шахсони воқеӣ ва соҳибкорони инфиродӣ), фароҳам овардани имконият барои интиҳоби зерсистемаи истифодабарандагони системаи иттилоотии андоз;

б) ҳисоббаробаркунии андозҳо бо роҳи шаклдиҳии қайдкунандаҳои нишондиҳандаҳои эълomiaҳои андозҳо;

в) шаклдиҳии эълomiaи андоз ва ҳисобнома-фактураҳо дар шакли ҳуҷҷати электронӣ бо муайян намудани сохтори истифодабарии имзои электронии рақамӣ;

г) интиқоли эълomiaи андоз ва ҳисобнома-фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда бо истифодабарии воситаҳои криптографии ҳифзи маълумотҳо барои коркард ба мақомоти ҳудудии андоз, боркунии маълумотҳои коркард кардашудаи эълomiaҳои андоз ва ҳисобнома-фактураҳо ба системаи иттилоотии баҳисобгирии андозҳо;

д) пешбурди бойгонии электронии эълomiaҳо ва ҳисобнома-фактураҳо дар ҳуди андозсупоранда ва мақомоти андоз бо вазифаи ҷустуҷуй, назорат ва ҷопи ҳуҷҷатҳо;

е) дар мақомотҳои андоз ташкил намудани захираи автоматикунонидашудаи Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

Дар ҳолати қабул намудани маълумотҳо дар шакли XML-ҷараён, (XML-шакли ҳифзшудаи ҳуҷҷати электронӣ) аз андозсупорандагон Web-хизматрасониҳо чунин амалӣ карда мешавад:

-гузаронидани санчиши ИЭР тағйирнопазирии маълумотҳо дар вақти ҷойивазкунии маълумотҳо бо шабакаҳои телекоммуникатсионӣ;

-гузаронидани санчиши дурустии сертификати андозсупоранда;

-гузаронидани коркарди маълумотҳои қабулгардида дар шакли ҳуҷҷати электронӣ ва интиқоли онҳо ба маҳзани маълумотҳо, ки санчиши иловаги ҳама гуна ҳуҷҷатҳо ва нусхаи онҳо анҷом дода мешавад;

-гузаронидани маълумотҳои қабулгардидаи эълумияҳои андозии андозсупорандагон ба маҳзани асосии баҳисобгирии андозҳо хизмат мерасонад;

- коркард ва нигоҳдоштани эълумияи электронӣ, ки аз ҳуҷҷати электронӣ ба барандаи рақамии андозсупоранда гузаронида шудааст.

28. Баъди анҷом додани коркарди эълумияи андоз ба воситаи маҷмааи барномавӣ, дар хусуси бомувафакӣят нигоҳ доштан ва ё хато будани ҳуҷҷати электронӣ ба андозсупоранда хабари таҳиягардида, ирсол карда мешавад.

6. ТАЛАБОТ БА НИГОҲДОРИИ ҲУҶҶАТИ ЭЛЕКТРОНӢ

29. Ҳуҷҷатҳои ирсолгардида ва қабул карда шуда дар шакли электронӣ бо ИЭР бояд дар ҳазинаи махсуси барои нигоҳдории ҳуҷҷатҳои электронӣ дар якҷоягӣ бо сертификатҳои калиди кушоди имзои электронӣ нигоҳ дошта шавад.

30. Ҳуҷҷатҳои электронӣ дар ҳуҷраҳои махсус тибқи талаботи санадҳои меъёри-ҳуқуқӣ ва фармонҳои қабулгардидаи Кумитаи андоз назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мӯҳлатҳои муқарраргардида нигоҳ дошта мешавад.

31. Огоҳнома оид ба қабули хабар оид ба хатогӣҳо дар утокҳои махсуси нигоҳдории ҳуҷҷатҳои электронӣ ба муҳлати на кам аз 6 моҳ аз рузи анҷом ёфтани гардиши ҳуҷҷатҳо нигоҳ дошта мешавад.

32. Воситаҳои барномавии иштироккунандагони ҳамкориҳои иттилоотӣ ҷустуҷуй, ба чашм аён, нигоҳдорӣ ва ҷопи маълумотҳои ҳуҷҷатҳои электрониро аз ҳазинаҳои махсуси нигоҳдории электронӣ таъмин менамоянд.

33. Воситаҳои барномавии иштироккунандагони ҳамкориҳои иттилоотӣ, гузаронидани ҳуҷҷатҳои электрониро дар барандаи рақамии электронӣ аз маҳзанҳо дар асоси нишондиҳандаҳои ҳуҷҷати электронӣ таъмин менамояд.